

Faktablad nr 7, kod: BALSE-007; ANSSE-007. Namn: ÅPH 7, Havs- och vattenmyndigheten

Åtgärd	<p>att utreda var ytterligare fredningsområden bör inrättas i kustområdena, samt inrätta sådana områden.</p> <p>Länsstyrelserna 1: att bistå Havs- och vattenmyndigheten i att utreda var ytterligare fredningsområden bör införas i kustområdena. Gäller kustlänsstyrelser.</p>
Motivering	<p>Inrättande av områden fredade från all slags fiske under lek, uppväxt eller vandring har visat positiva effekter för beståndens utveckling. Genom att inte tillåta fiske under leken när lekfisk ansamlas i små områden minskar såväl fångst av fisk som störning under reproduktionstiden.</p>
Miljökvalitetsnorm	<p>C.3 och C.4 (HVMFS 2012:18, bilaga 3)</p>
Genomförande	<p>Havs- och vattenmyndigheten ska med hjälp av underlag från länsstyrelserna för län med kust mot Nordsjön och Östersjön införa fredningsområden som omfattar viktiga lek- uppväxt- och vandringsområden för nyckelarter av kustfisk där det lämpar sig att införa fredningsområden.</p> <p>Länsstyrelserna för län med kust mot Västerhavet och Östersjön ska bistå Havs- och vattenmyndigheten med underlag som pekar ut viktiga lek-, uppväxt- och vandringsområden för nyckelarter av kustfisk där det lämpar sig att införa fredningsområden.</p> <p>Fiskefria områden bör inrättas där bestånd av nyckelarter och viktiga funktionella grupper av kustfisk är svaga och exploateringsstrycket stort. Främst blir det fråga om lek- och uppväxtområden samt områden som utgör viktiga vandringsvägar.. Fredningen måste omfatta såväl yrkesfiske som fritidsfiske. Det är ytterst viktigt att man i analyserna av genomförandet av åtgärder säkerställer att dessa inte medför en icke önskvärd förflyttning av fiskeridödighet till andra områden eller arter.</p> <p>Genomförande påbörjas då länsstyrelserna levererat underlag. Vid genomförandet av alla enskilda åtgärder kommer samråd med intressenter och remissutskick med särskilda konsekvensanalyser att genomföras.</p>
Lagstiftning/regelverk	<p>Fiskebestämmelser utfärdas av Havs- och vattenmyndigheten i enlighet med fiskerilagstiftningen (Fiskelagen (1993:787), Förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen och införs i Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön). Efterlevnaden av fiskeföreskrifter följs upp med olika typer av kontroll och tillsyn av HaV, Kustbevakningen, sjöpolisen och Länsstyrelsens fisketillsyn</p>
Miljömål	<p>Åtgärden bidrar till möjligheterna att nå miljökvalitetsmålet "Hav i balans samt levande kust och skärgård", särskilt med avseende på preciseringar om skydd och bevarande, samt hållbart nyttjande.</p>
Bakgrund	<p>Det har skett betydande förändringar av fiskesamhällets struktur över tid. Den mest påtagliga förändringen är förlusten av storvuxen rovfisk. Några tydliga tecken på återhämtning av bestånden har inte kunnat visas det senaste årtiondet trots utflyttad trålgräns och andra åtgärder. Åtgärden vidtas för att minska den biologiska störning som fiske utgör i syfte att återhämta naturligt förekommande fiskarter samt möjliggöra att viktiga funktioner i näringsväven återupprättas. Minskad fiskeridödighet leder till större populationer av nyckelarter, ett ökat inslag av stora individer och en minskad dominans av små och unga individer. Fiskbestånd och fiskesamhällen med mer naturlig storleksstruktur och artsammansättning påverkar havsmiljön positivt genom att bestånden blir långsiktigt motståndskraftiga mot störningar och att en naturlig reglering i födoväven från rovfisk upprätthålls, till exempel begränsning av övergödningssymptom genom så kallade trofiska kaskader. Runt den svenska kusten finns redan idag flera hundra fredningsområden. De flesta av dessa är inrättade i mynningsområden för att skydda lax och öring vid lekvandring. På senare år har också områden inrättats för att skydda till exempel gädda, gös och sik under leken. Ytterligare fredningsområden bör införas i viktiga lek-, uppväxt- och vandringsområden för dessa och andra arter. Åtgärden bygger vidare på redan befintliga åtgärder med att inrätta fredningsområden som är skyddade från fiske i kustområden med högt exploateringsstryck och svaga bestånd av nyckelarter av kustfisk. (Pauly et al.1998; Halpern 2003; Halpern et al. 2010; Edgren 2005; Bergström et al. 2007; Florin et al. 2013; Fenberg et al. 2012; Sköld et al. 2011; Svedäng et al. 2004)</p>
Geografisk omfattning	<p>Fredningsområden inrättas lokalt i områden innanför trålgränsen med högt exploateringsstryck och svaga bestånd av framför allt rovfisk. Omfattar de svenska kusterna av både Nordsjön och Östersjön.</p>

Koordinering EU-direktiv	Koordinering med andra fiskeregleringar som Havs- och vattenmyndigheten genomför i enlighet med EU:s gemensamma fiskeripolitik kommer att ske, men åtgärden som sådan innebär en nationell fiskereglering utan direkta implikationer för den gemensamma fiskeripolitiken.
Regional koordinering	Arbetet bör för att tillförsäkra effektiviteten koordineras med arbetet inom Ospar och Helcom, samt arbetet inom den gemensamma fiskeripolitikens (GFP) regionala samordning.
Bieffekter	<p>Positiva bieffekter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minskad störning på fåglar på grund av minskad båttrafik. • Minskad fysisk störning på grund av minskad båttrafik. • Minskade skador på habitat om till exempel trålning upphör. • Minskade bifångster. • Stabilare fiske utanför fredningsområdet. • Ökad biologisk mångfald. <p>Negativa bieffekter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begränsar möjligheterna till fiske vilket kan påverka både ekonomi och välbefinnande hos såväl yrkes- som fritidsfiskare.
Samhällsekonomiska konsekvenser	Kostnads-nyttanalyser och kostnadseffektivitet har analyserats, se kapitlet Samhällsekonomiska konsekvenser av åtgärdsprogrammet. Vid genomförandet av alla enskilda åtgärder kommer samråd med intressenter och remissutskick med särskilda konsekvensanalyser att genomföras.
Uppföljning	Åtgärden bör dels följas upp genom att notera antal, placering och storlek på de fredningsområden som införs, dels genom biologisk uppföljning av utvecklingen hos fisksamhällena och ekosystemen samt samhällsekonomisk uppföljning i fredningsområdena och i angränsande områden.
Ytterligare information	Sköld et al. 2011; Svedäng et al. 2004; Olsson et al 2012; Eriksson et al 2011; Pauly et al. 1998; Halpern 2003; Halpern et al. 2010; Edgren 2005; Bergström et al. 2007; Florin et al. 2013; Fenberg et al. 2012